Ч. 86. Чернівці, пятниця дня 18. (30.) цьвітня 1897 року. Рочник XIII.

БУКОВИНА

Часопись для руских родин. Виходить щодня кромі днів по неділях і сьвятах.

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Гостина нашого цїсаря в Петербурзї.

Цїсар Франц-Йосиф віддав перший візиту цареви Николаєви II, бо і цар віддав був по своїй коронациї найперше нашого цїсаря у Відни. Але теперішні відвідини не мають значіня тілько простої чемности. Важна хвиля, яку тепер переживає цїла Европа з причини заколоту на полудневім всходї, надає тій подорожи великого значіня. Всї ознаки вказують на те, що межи Австриєю а Росиєю прийде до більшого порозуміня так що до всхідної справи, як і що до удержаня европейского мира взагалї.

Зараз після виїзду нашого цїсаря до Росиї помістив півурядовий Fremdenblatt статю, котру наведемо тут для того, бо она звернула на себе загальну увагу в російских двірских кругах.

В виду традицийних відносин — каже згадана ґазета — межи обома дворами та виміна візит дає нагоду показати перед цїлим сьвітом дружні відносини Австро-Угорщини до Росиї. Єсть то безперечно потїшаючим фактом, що дві держави, котрі належать до ріжнородних ґруп державних, можуть удержувати з собою відносини так повні взаїмного довіря — єсть то факт, доказуючий, як великий поступ зробила Европа в послїдних роках в напрямі успокоєня в нїй пристрастий політичних. Факт той треба завдячувати змаганям верховодячих мужів державних, котрі окремі інтереси поодиноких держав усунули на другий плян в виду загального інтересу, лежачого в удержаню мира — а як ясно зарисовує ся та політика, доказує обставина, що події, котрі від року потрясають Всходом, не викликують глубокого занепокоєня, і що мимо найновійших подій нїгде не появила ся обава якогось конфлїкту межи великими державами. Кожда держава старає ся усунути все то, що могло би поріжнити кабінети, передовсїм однак звертає увагу на недопущене до війни европейської.

Зазначивши відтак особисте значінє нашого монарха в европейскій політицї, говорить Fremdenblatt о царю Николаю і каже, що він має амбіцию довершити великих дїл цивілїзацийних в своїй державі та укріпляє що раз більше звязь Росиї з прочою Европою. Еру Николая II. можна вже тепер схарактеризувати в тім напрямі, що цар збільшив вплив своєї державі не тим, чого зі сторони Росиї побоювали ся, але тим, чого сподївано ся по сталости его полїтики. В той спосіб зїзд петербурский зведе двох монархів, котрі з висоти свого становища обіймуть ясним поглядом широке поле попутаних часто інтересів своїх народів — двох монархів, котрі всюди тїшать ся тим довірєм, яке також взаїмно мають для себе. Они репрезентують народи, котрі не бажають нових підприємств — заступають держави, котрих інтереси лежать більше в удержаню даного стану річи, як в его зміні. Коли такі Володїтелї подають собі руки, Европа з спокоєм глядить на се великого значіня видовище навіть серед відносин, котрі тепер потрясають Всходом.

Се осьвітлене цїсарської подорожи до Петербурга викликало там повне вдоволенє. Як доносять з Петербурга, мінїстер справ заграничних ґр. Муравєв мав нагоду зазначити, що статя віденьского дневника цїлком вірно понимає напрям російської політики; в управляючих російских кругах так само панує переконанє, що згода всїх великих держав, а особливо Росиї і Австро-Угорщини, а заразом також усуванє всїх окремих інтересів поодиноких держав на дальше місце є для удержаня мира конечні.

Цїсар виїхав в недїлю по полудни з Відня в товаристві архикнязя Оттона і в супроводї сьвіти, серед котрої знаходить ся мінїстер справ заграничних ґр. Голуховский і шеф ґен. штабу бр. Бек. На повитанє монарха виїхали на границю: ґен. адютант Чертков, ґен.-майор Белозельский-Белосерский, прибочні адютанти Непакойчіцкий і кн. Кочубей-Лера і полковник Жуєв. На стациї Луґа дожидав монарха петербургский ґубернатор ґр. Толль.

Дня 26-го с. м. о 5 год. 50 мін. рано приїхав цїсар з архикнязем Оттоном і сьвітою до Варшави. На красно удекорованім двірци повитав монарха варшавский ґен. ґубернатор, кн. Імеритиньский і ґен.-адютант царя Чертков. При звуках австрийского гимну народного оглянув монарх почетну роту 35 полку драґонів свого імени, котра виступила пішо а відтак відбули ся представленя. По 40 мінутах побуту поїхав монарх в дальшу дорогу.

Кн. Імеритиньский одержав від цїсаря, ленту ордера Леопольда з брилянтами, а шеф ґен. штабу варшавского округа войскового ґен.-поручник Пузиревский ордер зелїзної корони I. кляси. Крім того надав монарх богато відзнак ще й иншим особам.

Ві второк рано о 10. год. приїхав монарх до Петербурга і розпочав ся ряд торжеств, приговорлених на час гостини. Столиця Росиї була величаво украшена. Цїла дорога від варшавского двірця аж до московского була прибрана ґірляндами і хоругвами. Високих гостий витали несчислимі маси народу, а від двірця зелїзниці аж до т. зв. Зимного двірця творило войско шпалїр. На улицях міста повівали хоругви о російских і австро-угорских барвах, а в многих місцях були виставлені бюсти нашого цїсаря.

Цар Николай II. привитав цїсаря Франц-Йосифа в мундурі австрийского піхотного полку. Привитанє відбуло ся після церемоніялу: цїсарі обнявшись поцїлували ся три рази; привитанє мало цїху великої сердечности. Відтак оглянули монархи почетну сторожу, при чім наш цїсар поздоровляв жовнїрів після російского звичаю словами: „Здравствуйте, ребята!"

Підчас обіду піднесли оба монархи тоасти, в котрих знати було щиру приязнь монархів і взаїмне довірє. Зміст тих промов ми подали у вчорашних телеґрамах, а они стали предметом обясненя всеї російскої і австрийскої та нїмецкої праси.

„Правительственний Вістник" витає „рідкого і дорогого гостя" і зазначує, що цїсар Франц-Йосиф завсїгди стояв на сторожи загального мира, в котрім добачує гаразд своєї держави. Цїсар здобув собі загальне поважанє всїх культурних народів і суверенів. В его особі витає Россия гостя свого царя. Оба монархи стоять на сторожи европейского мира.

Так само покладає великі надії на той зїзд монархів Pester Lloyd та другі австрийскі дневники. Нїмецка праса видить в зближеню Австриї і Росиї скріплене монархізму в Европі і побіду умиркованих і мирних ідей. Льондиньска Times добачила відразу високе політичне значінє того зїзду двох монархів і завзиває Греків, щоби в виду такої єдности Европи звернули ся з цїлим довірєм перед єї форум.

Вісти з Канади.

В пятницю перед шутковою недїлею виїхало з Березова, Лучі, Лучки і Акрешор 30 родин до Канади. В тій громадї еміґрантів, що числила близько 200 осіб, було звиш 80 дїтий в віцї від 4—14 лїт. Кілька женщин вибрало ся в ту далеку дорогу з немовлятами при грудех. На чолї ґрупи став крім посиланого вже на кошт еміґрантів до Америки Юрка Березовского, бувшого ученика учительскої семинариї в Станиславові, також Кароль Березовский, інтеліґентний селянин з Березова вижного, що по окінченю шести ґімназияльних кляс в Чернівцях, взяв ся до сільскої господарки. Виїзд тої останної ґрупи селян до Америки попередили звичайні обави. Названі місцевости від непамятних часів замешкують Березовскі, зубожіла руска шляхта. Тратячи з року на рік ґрунт під ногами, они постановили шукати поправи своєї долї в Америцї, та виелали наперед до Канади двох молодих Березовских, щоб провірили поголоски про американьский рай. Як випали їх справоздання не відомо; досить, що взглядно заможні ще господарі попродали свої поля і добутки і виеміґрували. Задержавшись в Коломиї, они оповідали, що і з многих других гуцульских сіл вислано по кілька господарів до Америки „на пробу."

Скоро та проба покаже ся добра, готова і в тих селах прокинутись еміґрацийна горячка.

Так собі тепер люди починають радити, аби не їхати на-осліп. Та не конче треба й висилати людий до Канади, аби пересьвідчили ся, як там є, бо вже наші селяни з Канади самі пишуть, як їм поводить ся. І так н. пр. селянин Василь Ксьонжик з рускої Кольонії в Манїтобі (в Канадї) пише в остатнім числї „Свободи“ таке:

В серпни минувшого року прибуло нас кілька родин з Галичини до Канади; а приїхавши до Winnipeg-у зачали ми радити, де би нам було лїпше осїсти. Одні хотїли їхати до Eamonton, бо там мали своїх кревняків, а другі знов мене тримали ся. Куди я, туди і они. Я вибираючи ся в старім краю, був я у д-ра Олеськова і той менї радив, щоби осїдати коло озера Lake Dauphin; то-ж я тепер взяв з Winnipeg-у ще двох і поїхав туди оглядати землю.

В дорозї було нам сумно, бо кількадесять миль від Winnipeg-у не бачили ми красного збіжа на фермах; та гадаю собі: от так то буде і в тім Dauphin-ї, а може й гірше. Тогди ще не було зелїзниці з Winnipeg-у до Lake Dauphin, то ми їхали зелїзницею до Nepowa а далї возом $3\frac{1}{2}$ дня на той „тавшип“, що ми его хотїли оглянути. І вже від самого Nepowa показували ся нам по фермах збіжа що раз красші, а коло самого Dauphin-у як збіже так і огородина були дуже красні.

Та ще 13 миль від місця Lake Dauphin-у, вибрали ми собі землю попри ріку Driftung, котра нам видала ся доброю. Були ту прерії без лїсів, були і самі лїси. Ми осїли в лїсах, бо ту лїси по части повипалювали і легко буде можна орати; по части сїножати а по части й добре дерево, що буде на будівлю, а й в містї платять по 2 дол. за фіру, то також буде можна який гріш заробити. А по друге, нам ту сьвідчили лїсові буряни і горошок, котрі дуже високо повиростали, що ту лїпша земля як на прерії. До тепер є нас ту 15 родин. Нас дві родини з теребовельского повіта, одна з підгаєцкого а решта з борщівского. Кілька наших родин є таких бідних, що не мають навіть цента на прокормлене; повибирали собі ферми та чекають весни, може-би де помежи фермерами могли який гріш заробити, щоби могли мати на оплачене фермів, а і для себе бодай на бушель бараболь, щоби бодай що-то можна в сїм роцї посадити, а тим часом ходять до міста, та шукають зарібку.

Нашому народови всюди біда. В старім краю обдираний зі всїх сторін, утїкав перед голодовою смертию за море, не обрахувавши ся вперед, кілько єму буде потреба на подорож, на удержане своєї родини хоть на два роки (бо за рік трудно тілько землї обробити, щоби на другий рік не куповати хлїба), скілько треба на розгосподароване, на насїне, а щоби було де й в чім їсти зварити; а то всьо треба купити. Тисячку долярів (2.500 зр.) розпустив би, та ще потребі не затулив би горла. А що найгірше, що хоть ще збере який гріш в краю, роспустить одну часть, нїм вибере ся в дорогу бо треба, повідають, добре їсти і пити, щоби на морю не чіпала ся так дуже морска хороба; другу часть заберуть аґенти, а решту таки не годен довести до Канади, бо за 5 зр. а. в. дістане тілько 2 доляри, а коли зважимо, що доляр в Канадї чи Америцї має ту саму вартість, що 1 зр. в Австриї, то богато гроший пропадає при змінї гроший, а тогди кождий по такій операциї лишить ся чистий як сьвятий турецкій; та тепер ту, не маючи жадних средств до житя, мусить на разї гірше бідувати, як в старім краю.

Длятого кождий, котрий віднисує письмо до краю тим, котрі хотять вибирати ся до Канади, та хотять від своїх знакомих, котрі ту суть, засягнути поради, — найже кождий опише докладно, кілько треба мати гроший на дорогу, а притім, щоби єму зістало ся найменше 200 доляр. т. є. 500 зр. а. в. на загосподароване, щоби потому, приїхавши сюда, не оплакував своєї долї, та не проклинав того, котрий его зле звідси порадив.

Так пише той господар Ксьонжик з Канади. В нас на Буковинї думають, що вистарчить сотка-дві, аби в Канадї бути великим паном. І нікого не хотять слухати, коли їм казати, що треба бодай 2500 зр., аби вибрати ся в таку далеку дорогу і там завести собі господарство. Що ми вже о тім написали ся, нїчо не помогло. Аж тепер переконують ся наші селяни, що ми правду писали, бо вже ті з них, що виїхали до Канади, потверджують їм наші слова. І так пише нам наш дописуватель з Брідка таке:

Еміґрацийний дух, що запанував був так дуже рускі села, особливо над Днїстром, став від кількох днів в нашім селї скоро потахати. Кілька родин пішли відси минувшої весни, кілька в осени а кільканайцять сеї весни до Канади, але ще більше збирали ся йти сими днями. Аж параз прийшли сюди два листи від виандрувавших відси селян, котрі так зажурили нових еміґрантів, що втратили цїлком охоту рушати ся з місця. Що не могли осягнути часописи та письменні люди з своїми нарадами у наших недовірчивих селян, то осягнули ті два письма. Один лист прийшов з Канади від Василя Загари, де напоминає ся, аби не кивали ся люди з місця, доки не вчують відти щось певного, бо они чекають там вже цїлий рік, ще від минувшої весни, а не дістали ще нїчого і не знають, що з ними буде дальше. До тепер не кушали ще кулеші і не закопали раз рискалем.

Другий лист походить від Николая Рошки, котрий не давно тому був тут проводирем еміґрантів, за що був навіть арештований. Той самий Рошка пише тепер з Гамбурґа, аби люди не теряли поле, бо они видять вже відти, який конець буде. Там, каже, страшне обдирство та ошуканьство і не один з них, оплативши всю дорогу, сїдає без крейцара на корабель.

Так стало ся н. пр. з тутешним Петром Сандулом. Продав тут поле за півдурно і мав кілька соток готівки. З того мусїв заплатити насамперед аґентови в Гамбурґу, котрий називає наших людий в листах, певно з люби, „своїми братями краянами,“ пив потім у Вольви цїлий тиждень з туги за своїми людьми і своїм краєм, заплатив за пакунки, що важили поверх 200 клґ., лиш до Гамбурґу аж 37 зр., мусїв дати в сїм містї за чотири голї стїни, не рахуючи харчу 9 зр. 60 кр. Оплатив в кінци цїлу дорогу за семеро душ і пакунки і зістало ся єму в Гамбурґу всего навсего одна сотка. Але де тонко, там рве ся; єму вкрали й ту сотку, або може й загубив, а він тепер пропадає. Єго кревняки ходять тепер по селу з скринькою та збирають для него гроші.

Люди приходять тепер вже самі до розуму, бо видять біду других; кождий з них пізнає, що не один з еміґрантів, бувши тут господарем в своїй хатї і на своїм поли, може стати, добивши ся на місце, там хиба слугою. Також ходить по селу чутка, що війт із сусїдного Санькова мав дістати від якогось аґента лист, в котрім приобіцює єму за кожду до еміґрациї спонукану родину 10 зр. От хто має зиск з еміґрациї!“

З учительскої практики.

(Хто себе не шанує, того і люди не шанують.)

З причини, що народна школа служить лише народови, має она багато ворогів. Они то старають ся завсїгди і всюда підкопати значінє і повагу народної школи і виражають ся о ній досить маловажно.

Молоді і недосьвідчені учителї або такі, що лиш на якийсь час до того стану вступили, признають не раз в своїй легкодушности ті бесїди правдивими, а гадки старших учителів називають пересадними. Через то тяжко здобути школї у селян належиту повагу.

Поминувши, що совістно сповнити треба першу задачу школи що-до науки і вихованя, щоби осягнути згадану цїль, лучає ся часто, що декотрі учителї або учительки хотїли би підчас годин науки ще й иньші рiжнородні справи залагоджувати. З тої причини вкорочує ся сильно не лише час до науки призначений — бо треба его і на справу і на то, щоби дїти привести знов до порядку і до уваги — але і школа і учитель не можуть собі належиту повагу здобути, коли увидять, що в учителя все иньше важнїйше нїж наука шкільна.

А приходять люди не лиш з справами шкільними, але і з особистими справами учителя або своїми. А як уже добре удорожать ся, так приходять підчас науки з учителем або з учителькою также сварити ся, бо їм се або то не в лад; при чім учитель може і розгорячити ся, а тогди вже по науцї.

Із сего виходить, що найлїпше завести такий порядок, щоби н ї х т о чужий підчас науки до кляси не вступав і до учителя не вдавав ся.

Коли я пізнав сьвяту задачу школи супроти народа, зараз повстала в менї та гадка, завести такий лад, щоби нїхто науки не перешкоджував. І я взяв ся такий лад заводити. Та не так легко то пішло, ба ще і тепер тягне ся. Зразу напоминав я людий, щоби тримали ся порядку, але то нїчо не помагало, аж доки я, не вислужуючи їх жадань, став їх відправляти з нїчим. Але бо приходили і громадскі радні, ті привілїовані люди! Я і з ними обходив ся в тім випадку не інакше, як з другими. У мене наука, мій обовязок, сьвята річ; длятого і они відходили в порожнї. І що з того? В селї люди „зрули“ (так они самі говорять) на мене, але наука і я мали вже спокій.

І чомуж треба було напруженя всїх сил, щоби таку дрібницю перевести? Бо коли я хотїв навчити людий порядку і пошанованя науки, в сусїдних селах о тім і чути не було, а моє поступоване названо пересадним. Ба навіть і не у всїх клясах тої самої школи дбають о такий одностайний порядок.

Декотрі не шанують себе самих, а кажуть, що власти мало о них дбають. Вступають в завід, котрого зглубити не можуть або не хотять, бо не приносить їм і звичайних материяльних користий, для того і не можуть духа свого піднести.

Учитель.

По погромі жидів в Шполї.

— —

Як звісно, сего року і в Галичинї і на Українї трафила ся жидам лиха пригода, що побили їх троха християни, бо вже занадто їм надоїли своїм жидівским нелюдяним поступованєм. Про ті погроми жидів в Ходорові і Шполї ми вже писали; нинї від одного Українця з околиць Шполи дістаємо ще лист, в котрім описує вражіня із свого побуту в Шполї в половинї марця. Він пише:

„За тиждень, чи що, по жидівським погромі в Шполї я випадком поїхав до Шполи. Не можна містечка й пізнати: такі скрізь руїни. У всїх жидівських хатах двері стоять повибивані і поломані; шибки ще й досї без шкла (правда, тепер тепло), віконницї скрізь повідбивані. Чимало є домів таких, де кікна висаджено разом із зверцадлами (віконними одвірками), і тепер на тім місци тільки дїри в стїнах. А вже що до крамниць та маґазинів, то анї однїсїнької не зостало ся цїлої, — всї розбиті і зрабовані. Як звісно, селяни повикидали всї товари на шлях у болото, топтали їх і все перемішували: шовкові материї, сукно, драп і т. и. кидали в болото, посипували борошном (мукою), цукерками, поливали ґазом, оливою, дьогтем (та багато дечого розносили і по селах). І ще й тепер видко слїди од усього того. — В серединах хат збавлено підлогу, меблї, фортепяни; фортепячи навіть потрощено на шматочки.

Чув я багато проте, як карали селян. Віцеґубернатор київский приїхав до Шполи з козаками-великорусами. Се чисті башібужуки: бють усїх християн нагаями і руйнують сїльске хазяйство. Віце-ґубернатор звелїв їм бити селян різками. Вибито більше, як трийцять чоловіка. Давано різок 5—30. Хто мовчав і не кричав, як його били, тому давали ще більше різок: „Коли ти мовчиш, то виходить, що ти й є найгірший бунтівник“. Та це лиш тимчасова розправа, а буде ще й гірша. Тепер до Шполи понаїздили: прокурор, троє судебних сьлїдователів, „чиновник особих поручений при ґубернаторі“, помічник справника (те, що в Австриї підтароста) і багато полїциї. Переводять пильне слїдство, роблять доходженя. Арештовано вже над 200 чоловіка, — і диво дивне! поміж заарештованими є чимало жидів таки: вони теж пішли грабувати зруйновані крамницї, і полїция

злапала їх на місци. Грошева підмога йде жидам звідусїль: з Київа, Черкасів, Звенигородки, Сьмілої і других міст. Жиди по сусїдних містах придумали хитрий спосіб помогти шполянським: кагал поклав рішенець, щоб підвисшити цїну деяких товарів на одну копійку з кожного фунту, і отая надвишка йде на користь шполянським жидам. Виходить, що поміч тим жидам здереть ся нї з кого, тільки з нашої-ж таки християнської шкури.

Що до суспільної симпатиї, то вона лежить на боцї селян, а не жидів. Навіть найлїберальнїйші з провінциялів не дуже-то осуджують селян, бо всї знають, як їх визискували жиди“.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 29-го цьвітня 1897.

Іменованя. Президент краю іменував молодшого учителя при тутешній шестиклясовій хлопячій школї при улици видїлу краевого, Николая Чернушку і провізоричного учителя Михайла Кизановича в Петрівцях провізоричними учителями при тутешній православній хлопячій школї.

З зелїзницї. Офіциял Ґустав Еліяс іменований урядником при маґазині на стациї зелїзничій в Чернівцях.

Проект нової військової процедури карної виготовлений вже по довгих пересправах обох мінїстерств і незадовго має бути предложений обом радам державним.

Гостина нашого цїсаря в Росиї є вже сема з ряду. Перші чотири рази місцем тої гостини була Варшава, пятий раз Петербург, шестий раз Скирневицї, а семий раз тепер є знов Петербург. Перша гостина цїсаря в Варшаві була дня 21. мая 1849 р. за царя Миколи І., коли то Австрия візвала Росию на поміч против угорского повстаня. Тодї бавив цїсар в Варшаві 5 днїв в товаристві свого мінїстра кн. Шварценберґа. В рік потім, коли заносило ся вже на війну межи Австриею і Прусами, цїсар загостив другий раз з кн. Шварценберґом до Варшави дня 24. жовтня 1850 р. Цар Микола І. сповнив тодї ролю мирового посередника межи Прусами і Австриею. Третий раз вибрав ся цїсар до Варшави зі своїм братом архикнязем Каролем Людвиком дня 2. жовтня 1853 р., щоби віддати візиту цареви Миколї І., котрий від 24—29. вересня того-ж року гостив в Ольмуцу. Потім настали часи кримскої і італїяньскої війни. Сім лїт минуло заки монархи могли зїхатись знов. Підчас четвертої гостини нашого цїсаря в Варшаві приймав его вже цар Александер II. Було то 22—26 жовтня 1860 р. перед розгаром польского повстаня. І знов аж в 14 лїт потім наступила пята подорож цїсаря до Росиї. Тим разом була то вже перша візита в Петербурзї, віддана цареви Александрови 11—27. лютого 1874 р. за его гостину у Відни 1—7. червня 1873 р. підчас сьвітової вистави. Останна, шеста гостина цїсаря в Росиї була 15—17. вересня 1884 р., в часї зїзду трох монархів в Скирневицях. Крім монархів зїхались там тогдї й мінїстри Кальнокі, Ґірс і Бісмарк.

Будову електричного трамваю в Чернівцях оглядала передвчера комісия, зложена з фахових знавців з рамени мінїстерства комунікаций, краевого правительства, міста, фінансової дирекциї, дирекциї почти і телеґрафу та електричного товариства і виразила ся дуже похвально о всїх роботах і цїлім урядженю. Роботи коло будови ведуть ся безнастанно а в другій половинї мая мають бути цїлком покінчені. Черновецкі мешканцї, котрим вже тепер докучлюють міські порохи, тїшать ся заздалегідь, що будуть могли переїхати ся „електрично“ до Прута або за рогачки міста.

В остатних часах дістали ми з кількох сторін Буковини жалоби від селян на декотрих православних сьвященників, що обдирають селян гірше жида. Не можемо сконтролювати, кілько правди в тих листах від селян, і тому не поміщаемо тих листів. Та коли-б се була правда, що люди оповідають, то сьвященики таким поступованєм не піднесуть поваги православної церкви і своєї. Один Гуцул був у нас в редакциї і присягав ся, що за виставленє метрики заплатив панотцеви 10 зр. Що се просте погане здирство, то признає кождий чесний чоловік. — В селї В. о. К. за похорон дуже бідного чоловіка, котрий лишив осьмеро сиріт без кусня хлїба, мав зажадати 12 зр., інакше — казав — не хоче й говорити. Коли сироти зачали плакати, о. К. спустив цїну на 10 зр. „Від 10 срібла анї одного ґрейцара не опущу, а як не хочете, то можете самі ховати батька“. Так мав сказати о. К. Пише нам о тім господар, котрому не маємо причини не вірити. Чи-ж се по християньски? — Не наводимо подібних других фактів, тільки остерігаємо душпастирів, щоби в такий спосіб своїх ягнят не стригли, бо тим ягнятам повиростають потім роги і будуть колоти. А й самі чесні сьвященики повинні таких своїх товаришів-дерунів спиняти від здирства.

До пп. учителїв Русинів! Запрашаю вп. Товаришів на недїлю, 2-го лат. мая с. р. в полудни до руского склепу І. Власюка в Чернівцях (улиця паньска ч. 35), щоби нарадити ся, як би ми учителї могли піддержати товариство „Руский Дім Народний.“ Лашківка, 29-го квітня 1897. **Дарій Пігуляк.**

Спір о сьв. Войцеха. Сего року припадає як раз девятьсотна річниця мученичої смерти св. Войцеха. Чеські сьвященики лагодять ся на великий відпуст і кажуть, що тїло св. Войцеха спочиває в Празї, де св. Войцех уродив ся. А Поляки знов хотять почтити его память в Гнїзнї і доказують, що там спочивають останки св. Войцеха. Чехи перечать тому, бо після них в 40 лїт по смерти св. Войцеха чеський король забрав тїло мученика а Полякам підсунув иньшого покійчика. — Цїкаво, чий Войцех буде правдивий.

Для тих, що в карти грають. До фербля засїло кількох грачів. Одному з них вийшли гроші, і він пожичав від другого партнера по ґульденови, але й ті програв, а потім не почував ся до обовязку віддати сей довг. Справа пішла ся перед суд і прийшла аж перед найвисший трибунал судовий в Відни. Сей же видав рішене з дня 4. лютого 1896. Ч. 854 — III. Сенат, — що о пожичку, дану сьвідомо до продовженя забороненої гри, після §. 1174 з. гор. кодексу не можна позивати, хоч ся пожичка була давана по ґульденови на жадане партнера, бо позиваючий пожичав гроші лиш в намірі уможливити продовжене забороненої чинности. А звороту такого датку, даного до сповненя недозволеної чинности, після §. 1174 з. гор. кодексу не можна жадати.

„Цїсарский син“ в клопотах грошевих. Передвчера ставав перед тутешним судом Василь Семаковский, обжалований о те, що ходив по селах, видаючись за цїсарского сина та виманював від бідних мужиків гроші від 2·50 до 25 зр. Розправа дає сумне сьвідоцтво, які наші мужики ще темні і легковірні, коли такому пройдисьвітови давали ся циганити і вірили его байкам, що він цїсарский син та тільки перебраний ходить між людьми, щоби пізнати їх біду, що на разї не має гроший, але не хоче жадної підмоги, тільки пожички, бо як верне до свого тата то всїм віддасть в десятеро і. т. и. А наші мужики тим низше кланяли ся єму, чим він більше пняв ся у гору, удавав велику особу та говорив якісь пусті, таємничі, незрозумілі слова. Всї сьвідки признають, що давали Семаковскому гроші в добрій вірі і в надії, що они їм повернуть ся з великою нагородою. Семаковского засудили на 18 місяців вязницї.

В бійцї. В Вижници жив Маєр Рознер, великий процесович і напасник, котрий своїми штучками не одного господаря з поблизьких сїл випер з хати або з остатного кавалка поля. Так процесував ся він і з Прокопом Лучаком з Чорногуз за один кавалок поля. Процес не був ще скінчений, а Прокіп Лучак вигнав 21. цьвітня на згаданий кавалок свою корову попасти. Надійшов на то Маєр Рознер і хотів взяти корову в застав. Прийшло межи обома до суперечки, потім до бійки, в котрій Прокіп Лучак нещасним ударом положив Маєра Рознера трупом на землю. На другий день зголосив ся сам до карного суду в Чернівцях.

Дрібні вісти. При маєвім аванcї іменовані наші земляки: др. Євгеній Мисула лїкарем лїнійним в маринарцї і др. Амвросій Целевич (оба б. член тов. „Січ“) лїкарем полковим в полках босаньскої піхоти. — Жид Берко Менкес з Самбора, державець дібр і співвластитель пропінациї в Тишанові втік відтам не знати куди, сфальшувавши на шкоду бар. Зд. Бруницкого з Люблинця векслї на кількадесять тисячів золотих. — Під Краковом придержала жандармерия двох російських дезертирів з 4-го баталїону стрільцїв в Варшаві. Обох відставлено до поліцийних арештів. — В Нідеральштадт під Трутновом, в Чехах, застрейкувало в суботу в фабрицї Гаазого 1000 ткачів. До того стрейку прилучило ся також 800 робітників-ткачів в сусїднїй місцевости Оберальтштадт, в фабрицї Еттеріха. — Померший у Відни радник двору і антикар, Йос. Фухс записав цїлий свій маєток пятнайцятьом добродійним институциям, головно таким, що опікують ся дїтьми підкиненими і бідними сиротами. Записаний маєток виносить 700.000 зр. — Промоция банкового урядника Симеона Местера на доктора прав відбуде ся дня 4. мая на тутешнім унїверситетї

Телеґрами „Буковини“.

З дня 29-го цьвітня 1897 року.

Петербург. Військова парада в честь цїсаря Франц Йосифа випала сьвітло. Брало удїл 54 баталїонів, 52 ескадрони і 140 канонів. При дефіляді станув цїсар Франц Йосиф на чолї свого кексгольмского полку, що умисно сюда прибув з Варшави. Після обіду в Альденбурґскій палатї робив цїсар ріжні відвідини і принимав у себе дипльоматичний корпус.

Атени. Тут настав цїлковитий спокій. Засїдане ради державної було неможливе задля недостатку достаточного числа послів. Дневники уважають зміну мінїстерства необходимою.

Берлин. Бюро Вольфа доносить з Атенів: Після оповідань наочних сьвідків розширяє ся тут переконане що коло Маті не було жадної поважної битви, та що грецка армія цофнула ся без жадного опору, коли тільки Турки перейшли через просмик Мелюни і звернули ся против Тирнави. Поворот грецкої армії відбув ся в цїлковитім неладї. Тепер кажуть рішучо, що з грецкої сторони не підпринято анї против Дамазї анї против якого небудь турецкого становиска в Тесалїї скуточних офензивних ударів. Страти Греків мають виносити 300 трупів і 700 ранених. Однак куда дїло ся 10.000 Греків, до тепер не можна нїчого знати.

Царгород. Нинїшні турецкі дневники вихваляють торжественно віршами і прозою занятє Ляріси. Дневник „Саба“ висьмівае провід грецкої армії через королевича Константина і его ґенеральний штаб. Дневник „Чакі“ оголошує видану до жителїв Ляріси проклямацию, що запевняє їм безпеченьство житя і маєтку. Мешканцї Ляріси виразили за те свою подяку. Депеша дневника „Ікдам“ доносить, що грецкі війска і більша часть мешканців опустили Трікаля і Вольо, як тільки показала ся передня сторожа турецкої кавалериї.

Відень. Посли Ельверт товариші і Шенерер і товариші внесли наглі внесеня, що до знесеня розпорядженя язикового. Посол Ебенгох і товариші вносять наглє внесене що до знесеня закона-промислового. Відтак наступили

деякі перші читаня. Німецкі поступовці ставять кілька разів внесеня на поіменне голосоване і через те здержують полагоджене порядку дневного. Слідуюче засїданє в пятницю.

Будапешт. Посол Апоний інтерпелював в раді державній президента міністрів про заграничне положене, специяльно про грецко-турецку війну та про подорож цїсаря до Петербурга, яка має велике політичне значінє.

Париж. Після донесень тутешних дневників вислав банкир Аверов грецкому правительству трийцять мілїонів для военних цїлий.

Петербург. Вечером відбуло ся в царскій палатї ґальове представлене. Обох монархів привитала публика довго треваючими, одушевлиними окликами. Оркестра інтонувала австрийский імн. Місто знов осьвітлене пречудесно.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані		Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв									**з Чернівцїв**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$	До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.